

פאיריג לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 19 ♦ פרשת בהר-בחוקות

דברי חכמים

"ראמנם, ידענו באמת שאין חפצו של הקדוש ברוך הוא אלא להיטיב, והנה הוא אוהב את ברואיו כאב האוהב את בנו, אלא שמטעם האהבה עצמה ראוי שייסר האב את בנו להיטיבו באחריתו, וכענין שנאמר (דברים ח ה) "כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מוסר". נמצא, שהמשפט והדין עצמו ממקור האהבה הוא נובע, ואין מוסרו של הקדוש ברוך הוא מכת אויב ומתנקם, אלא מוסר אב הרוצה בטובת בנו, וכמו שזכרנו"

דרך השם לרמח"ל (ח"ב פ"ח)

הגות שאבעס'

ואיש כי לא יהיה לו גאָל והשיגה ידו ומצא כְּדִי גְאָלְתוּ

מבאר האור החיים: ואמרו ואיש כי לא יהיה לו גואל. על דרך אומרם ז"ל אין איש אלא הקדוש ברוך הוא דכתיב ה' איש מלחמה, כשלא יהיה לו גואל כי אין איש שם על לב אין מנהל ואין מחזיק ביד אומה ישראלית להשיבה אל אביה, אל תאמר כי ח"ו אבדה תקוה, אלא והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו, אמרו ז"ל (סנהדרין צ"ח) כי היסורין והגלות הם תקון האומה להכשירה, והוא מה שרמז והשיגה ידו על דרך אומרם (דברים ב' ט"ו) יד ה' היתה בם שהיא מדת הגבורה החובטת באומה בגלות המר, ובאמצעות זה ישיג למצוא כדי גאולת הבית

אנו אומרים כל יום בתפילת שמונה עשרה בברכת אבות "גומל חסדים טובים", שהקב"ה גומל לעמו ישראל חסדים טובים, ובמבט ראשון הדברים תמוהים, למה צריך לכתוב שהחסדים שהקב"ה גומל הם חסדים טובים, הרי אם הם לא טובים זה לא חסד? אם כן ברור שהחסדים, עליהם אנו מודים, הם טובים? אבל כתוב כאן שגם אם חלילה אירע לאדם צרה או קושי רח"ל, זה עדיין בגדר "חסדי ד", כי באמת כל מה שעושה ד' הכל לטובה, גם כשזה נראה ההיפך מטובה, ולכן אנו מודים לקב"ה הודאה מיוחדת שלא רק שהוא גומל עימנו חסד, אלא גם מוסיף וגומל עימנו חסדים שאנחנו יכולים לחוש ולהרגיש שהם טובים.

אדם מתקשה, סובל, בפיזי או הריגשי, אפילו ממשהו לכאורה פעוט, אברך שנמצא כעת באמצע סוגיה עמוקה וסבוכה, דוחה את כל המטלות הדחופות שלו ונכנס לבילה מוקדם למטה כדי להיות עירני ומרוכז למחרת בכולל, אבל באמצע הלילה הילד הקטן מתעורר בבכי ומתברר שיש לו כאב חד בשן, באותו הרגע הלילה נגמר והאברך היקר עסוק בהרגעת הילד הסובל, כשהוא מגיע למחרת לכולל וכמעט נרדם על הסטנדר וכל הסוגיא מתערפלת לו מול העיניים, הוא צריך להגיד 'תודה בורא עולם על הקושי הזה'.

אבל איך באמת יכול להיות שאדם שמתייסר כ"כ בעולם הזה, כשלעיתים איננו יכול להביא את יכולותיו לידי ביטוי, כי הוא מסובל בייסוריו הפיזיים או הרגשיים והכל באמת לטובתו? הרי הוא באמת תקוע/ נכה/ מוגבל?

התשובה הפשוטה היא, כמו שמביא החפץ חיים: "שמעתי מזקן איש אמונים ששמע מעצמו מהרה"ג ר' יעקב משה ז"ל שאמר בשם זקנו הגר"א ז"ל, שאלמלי היסורין לא מצאנו ידינו ורגלנו בזה העולם"

כי באמת איננו מבינים ומעריכים, כמה כל כאב וצער חוסך לנו בהמשך, וכפי סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: באחד מבתי החולים שכב חולה אנוש והתייסר בייסורים קשים, כשהוא מחובר למכשירים שונים שרק על ידיהם עדיין נשאר בחיים. הרופא המטפל בו, בראותו את גודל ייסוריו הרבים, החליט שכיון שאין כל סיכוי לרפאותו, אם כן למה לו חיים, והסיר מן החולה את כל המכשירים שהיה מחובר אליהם ולאחר זמן קצר נפטר החולה לבית עולמו, וכעבור ימים מספר נתגלה החולה אל הרופא בחלום ואמר לו: המצב היה שנותרו לו לחיות עוד ארבעה ימים על ידי המכשירים, ולסבול עוד ייסורים קשים, ואז היה נכנס ישר לגן עדן זך ונקי אחר שהתמרק בייסוריו, ואילו עכשיו שהרופא הסיר ממנו את המכשירים וגרם בכך שימות ארבעה ימים קודם, הרי חסרים לו הייסורים של ארבעה ימים אלו ואינו יודע כמה זמן ייקח עד שיתמרק משארית עוונותיו, הרופא נתעורר משנתו מזועזע כולו מחלום זה, עד שהפך לבעל תשובה מחדרת הדין!

אבל האמת שיש לנו הנחת היסוד מוטעית מה מטרתנו בזה העולם, ולכן אנחנו בטוחים שאם אנחנו מתקשים ליצור, להתקדם וכו' אין טעם לקיומנו בעולם הזה

אבל, האמת בדיוק הפוכה

הקב"ה לא חפץ שתצליח להתפלל בכוונה או ללמוד את הסוגיא בעיון ובהירות! וגם לא שתרוץ לעשות חסד!

הקב"ה רוצה דבר אחד ויחיד- "אנא עבדא דקודשא בריך הוא", תהיה עבד שלי, תכניע את רצונותיך לרצוני ולכן תתפלל בכוונה, תלמד את הסוגיא בעיון עמוק ובהירות, תרוץ לעשות חסד.

לא בגלל שאתה צריך "להצליח" להתפלל בכוונה, ללמוד בעמקות וכו', אלא בגלל שאתה עבד של בורא עולם ועבד עושה רצון רבו, ולכן כשאתה לא "מצליח" להתקדם בעבודת ד', כי מצבך לא מאפשר זאת כעת, אז כעת זהו רצון ד', כעת זוהי 'עבודת ד' שלך, להיכנע לרצון הקב"ה, שרוצה הכי טוב בשבילך, גם אם אתה בכלל לא מבין מה טוב בזה ולעבוד אותו במה שמצבך מאפשר

ולכן כשאדם רח"ל סובל או כואב או מוגבל, הוא בעצם זוכה להעמיק את 'עבודת ד', שהיא להיות 'עבד המלך', כפי שהמליצו פעם 'גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחיהם', גדולים הצדיקים בזמנים המתים שלהם יותר מבזמנים החיים שלהם, יותר מבזמנים שהכל מאיר ומצליח, כי אז זה הזמן שאדם נבחן האם הוא באמת 'עבד ד', שמצמצם את עצמו ורצונותיו לגמרי לרצון בוראו

ד' יזכנו לעובדו באמת ובתמים מתוך אושר ושמחה!

חכמתכם ובינתכם

הגה"צ ר' שלום שבדרון זצ"ל סיפר (כביכול על עצמו..) שהוא ביקר בעיירה מסוימת בשבת ר"ח ובהגיעו, היה בטוח שיכבדוהו לשאת דברים בין מנחה לקבלת שבת ואחר שהרב החל בדרשתו, ניחם עצמו שיקבל וודאי לגשת לעמוד בקבלת שבת ואחר שהחזן ניגש לקבי"ש, חיזק את עצמו שמסתמא מצפה לו שוכן עד, הגיע שוכן עד, וכמובן... התנחם בשלישי ולאחמ"כ בשישי, תקוותו האחרונה הייתה תפילת מוסף של ר"ח אך גם זו נכזבה, כשהחזן התבלבל לשניה והתחיל יתכנת שבת, מספר ר' שלום, הרמתי קולי בצעקות ושאות, אתה יצרת !! אתה יצרת !! וכה סיפר לקהל עדתו, החושבים אתם שצעקתי אתה יצרת ? מתחת למילים התחבאו הצעקות, דרשה ! קבלת שבת ! שוכן עד !! שלישי !! שישי !!

שלא עשני...

מדוע מברכים ברכות אלו בכל יום, הרי לא התחדש שום דבר מאתמול, מילא זוקף כפופים צריך לברך בכל יום, אך שלא עשני גוי, איננו דבר המתחדש?
אלא כפי שכבר ביארנו בברכת "מודים", שההודאה לבורא איננה על "מאמציו", אלא הכרה, "הודאת בעל דין", שכל מה שיש לי הוא ממנו יתברך, והודאה זו מחייבת את האדם להשתמש בטובה זו שקיבל, לתפקידו.
והנה הרבה יותר קל להיות גוי, או עבד. כמו כן המצוות והאיסורים המוטלים על האיש הם עול כבד על צווארו. כשהאדם עומד ואומר שלא עשני גוי או שלא עשני אשה, הוא מצהיר בזה שעבודתו כיהודי או כזכר חביבה עליו. למרות הקושי שבדבר. לכן מברך אותה בכל יום, להודות על חלקו בעבודת ה'.

מה אמר הרב שטיינמן לבחור שכל הזמן נופל בעבירות חמורות...

קירות חדרו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, כבר התרגלו לשמוע סיפורים מצמררים, מרגשים או מחרידים, מפייהם של הבאים לזכות בעצתו ובברכתו של ראש הישיבה. למרות זאת, נראה כי המעמד הזה היה חריג בכל קנה מידה, וכל בני הבית דמעו עיניהם לנוכח המחזה הנורא הזה...

אל ראש הישיבה הגיע הרה"ג ר' נחום ברנשטיין שליט"א, יחד עם תלמידו - יהודי שעשה לא מכבר צעדים ראשונים אל תוך עולם התורה והמצוות, וחזר בתשובה שלימה. 'ראש הישיבה', הציג הרב ברנשטיין את תלמידו, 'היהודי שלפנינו עשה כבדת דרך ארוכה מהחינוך שקיבל עד היום - כשהוא זוכה לעמול בתורה ולהתעלות במצוות וביראת שמים, ועדיין יש מצוה אחת שהוא לא מסוגל לעמוד בה, הוא נכשל בה פעם אחר פעם...'

'אכן כן', פרץ בעל התשובה בבכי מר, 'עשיתי כל שיכולתי, אני מתמסר לעמל התורה בכל לבי וברוך השם מצליח לקיים את רוב המצוות. רק במצווה הזו אינני מצליח להתגבר, שוב ושוב אני נכשל והיצר מסיט אותי מדרכי, שוב ושוב לבי מתרסק ואינני מחזיק מעמד. ילמדני ראש הישיבה מה לעשות, כיצד להתמודד, אולי איזו עצת חיזוק או משהו...' - ביקש בבכי תמרורים...

הוא ציפה שראש הישיבה יסביר לו את חומרת הענין, אולי יעניק לו עצה מעשית, ללמוד בספר זה או אחר, לפעול באופן כזה או אחר. להפתעתו הרבה, נענה בדרך אחרת:

לפתע, התרומם מרן ראש הישיבה מלאו קומתו, לחץ את ידו של הבחור בחום, חיבק אותו ונישק אותו פעם אחר פעם! 95 שנות עמל התורה והנהגת הציבור, עמדו והרעפו אהבה על בעל תשובה שזה מקרוב הגיע, כשראש הישיבה אומר לו בעיניים לחות מדמעות: 'אוי, כמה שאני מקנא בך, כמה שאני מקנא בך... כמה זכויות אתה צובר בכל פעם שאתה כן מתגבר, כמה שכר נצחי מחכה לך... אני מקנא בך!'

ראש הישיבה לא נרגע, הוסיף ולחץ את ידו באהבה אין קץ: 'אתה צדיק נפלא, צדיק נדיר. מתקשה כל כך להתמודד, ובכל זאת מתאמץ, בכל זאת ממשיך לנסות, בכל זאת ממשיך להיאבק. בורא עולם גאה באנשים כמותך, אני מלא קנאה בך!'

כל הנוכחים ניגבו דמעות סוררות, לא הרבה פעמים ראו את ראש הישיבה כה נרגש, כה מחמיא, כה מעודד, בטח לא יהודי המעיד על עצמו שהוא נכשל פעם אחר פעם... לבסוף, לחץ שוב ראש הישיבה את ידו של האיש, וביקש ממנו לשוב ולהיכנס אליו לאחר תקופת מה, כי רצונו לפגוש שוב בגיבור הרוח הגדול...

לאחר מספר חודשים שב הרב ברנשטיין עם אותו יהודי ונכנסו לראש הישיבה, שקיבלם בחום ובאהבה וזכר היטב את הפגישה הקודמת. ראש הישיבה התעניין ממושכות בשלומו של הבחור ואיך נמשכת ההתמודדות, והיה מאושר לשמוע שנרשם שיפור משמעותי, אותו יהודי כבר נופל הרבה פחות, אם כי הוא עדיין נכשל מעת לעת...

ושוב נשנה המחזה המרגש, המרטיט כל כך. ראש הישיבה קם מכסאו, מחבק ומנשק אותו בחום ואהבה ללא גבול. 'אשריך מה טוב חלקך!' - משבח אותו ראש הישיבה, 'אני מאושר שאני זוכה לפגוש אדם כמותך! אתה מצליח להתגבר, נלחם כמו אריה, אני גאה בך!' - שב ראש הישיבה וקורא בהתרגשות, לוחץ את ידו בחום ומזמינו לבקר שוב בעוד תקופת מה...

בפעם השלישית שנכנס, בישר אותו יהודי כי התעלה לחלוטין, הוא עומד איתן בדעתו ובכל מצוות דתו ואיננו נכשל כלל, הפעם אי אפשר היה להכיל את המחזה, ראש הישיבה קם מכסאו ונשקו על מצחו, 'אתה לא יהודי קדוש, אתה קודש הקדשים ממש!' - קרא לעברו ראש הישיבה בהתרגשות אין קץ, אין מילים לתאר, אין מילים ממש!'

וכך, באהבת ישראל כנה ובלי אף מילת ביקורת, בלי עצת חיזוק רק באהבה מורעפת, הצליח ראש הישיבה להעניק לו כח וגבורה להתגבר על נסיונותיו, לנצח את יצרו

שונה הלכות

מצוי, שאדם נכנס לערוך קניה בחנות שלוקחים תוך כדי הקניה גם משהו לשותות, או ממתק לילדים כשבדעת הקונה לשלם עליו לאחר מכן בקופה
אם ישאלו את בעלי החנות האם הם מסכימים לכך שישתמשו במוצרים לפני התשלום על דעת שישלמו לאחר מכן- יתכן שיסכימו ויתכן שלא
האם מותר לעשות זאת?
האם יש בזה בוצע ברך?

אשמח לקבל הערות והארות, רעיונות וחומרים וכן בקשות לקבלת העלון במייל

ניתן לשלוח לעורך זאב כץ
8404494@gmail.com